

MIQUEL RIPOLL PERELLÓ

En un alè tan breu

Diàlegs de proverbi amb Joan Alcover

Imatges de Tomeu Coll

Pròleg de Pere Rosselló Bover

EDICIONS DOCUMENTA BALEAR

2018

PRÒLEG

PARAULES DE CONVIT

Pere Rosselló Bover

Miquel Ripoll, l'autor d'*En un alè tan breu*, és filòsof i escriptor. I, com a filòsof de debò, dedica el seu ésser, la seva vida, la seva consciència a la recerca de la veritat. Perquè la veritat, diuen, és el que ens fa lliures. De la foscor, en canvi, sols en neixen l'esclavitud i la mort. Ara, aquí, en aquest poemari el títol del qual ens suggereix la brevetat de l'existència, s'ha armat d'una eina diferent a l'anàlisi filosòfica i ha provat de trobar la veritat vital, essencial, per mitjà de la paraula poètica. És a dir, ha agafat els estris de la poesia, l'instrumental menys racional, però també el que està menys coartat pels *compromisos* i, per tant, el que li permet ser més *compromès*, més lliure.

No sé ben bé per quina raó –tal vegada té alguna cosa a veure amb els diàlegs platònics?– el poeta-filòsof ha encetat el seu camí –que desitjam llarg i fructífer– tot establint un diàleg amb els *Proverbis* de Joan Alcover (aquest “Joan” a qui s'adreça en diversos moments). A partir de devuit proverbis alcoverians, inclosos a *Poemes bíblics* (1918), Miquel Ripoll ha escrit devuit poemes que, en certa manera, podem considerar glosses o comentaris en vers. Però no es tracta d'explicacions de les composicions d'Alcover, sinó de continuacions fetes amb veu pròpia. Ripoll agafa el relleu i, a partir del punt en què Alcover

va deixar el tema, el continua i l'actualitza amb una mirada pròpia de l'home d'ara, del món actual, un segle després. Això implica convertir el llenguatge en un instrument per entrar en el desconegut. I també suposa encetar un joc intertextual i unidireccional ben explícit, en el qual els poemes de Ripoll s'emmirallen en els versos sentenciosos d'Alcover. Però el joc no acaba aquí, perquè els proverbis de *Poemes bíblics* conserven encara els ressons de les sentències de l'Antic Testament de què s'havia amarat Joan Alcover. Dues veus i, també, un eco remot que ens acaren al desig del coneixement, immemorial i innat en l'ésser humà. I, a la vegada, les múltiples citacions que acompanyen els poemes d'*En un alè tan breu* ens fan escoltar una multitud de terceres veus que han cercat aquesta veritat assedegadora: Lull, entre els primers, i també Kierkegaard; i després Camus, Kazantzakis... fins arribar a Joaquim Amat-Piniella, el nostre escriptor-víctima de l'horror nazi, i a la veu jove i il·luminadora de Blanca Llum Vidal. En resum, místics, filòsofs, existencialistes, poetes... I, tot i aquests noms, n'hi podria haver molts més, perquè *En un alè tan breu*, malgrat la brevetat, destaca per la fondària i per la riquesa de les lliçons que conté.

Theodor Adorno va dir que, després d'Auschwitz, escriure poesia era un acte de barbàrie. S'errava, però, perquè no entenia què és la poesia. El que Adorno havia d'haver dit és que, després de l'orgia feixista de l'holocaust, la poesia era absolutament imprescindible i més necessària que mai. Aquests humils poemes de Miquel Ripoll, un home també humil i civilitzat, en són la prova. Hi trobam de manera recurrent la invitació a la revolta, a la lluita per la llibertat, ara que els partidaris d'imposar la por als altres sembla que tornen a trucar a la porta d'aquesta Europa en hores baixes. Així, el poeta ens parla de l'oposició entre l'acció i la inacció, entre la guerra i la pau, entre el mal i el bé, entre l'egoisme i la fraternitat, entre la degradació i la puresa... Ens mostra que vivim

en un món corrupte i fa l'únic que pot fer: llançar un clam en defensa dels desheretats. Se situa al costat de les causes justes, contra la intolerància, contra la discriminació de la dona, contra els que abusen dels innocents... Tanmateix, el poeta és un home de pau i, per aquest motiu, els seus versos només poden ser "en peu de pau".

No he d'explicar res més d'aquest bell poemari, perquè la poesia no admet la dissecció sense que li causi la mort. I la meva tasca ara tan sols ha de ser convidar-vos a llegir aquests versos amarats d'una saviesa jove i intensa, que té les deus en les remotes profunditats de l'Antic Testament, abans dels filòsofs grecs, quan els humans ja sabien que cal cercar la veritat sempre, incansablement i sense treva, fins que ja no ens queden forces, fins que només ens resta el darrer alè.